

BG

BG

BG

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 17.9.2009
COM(2009) 461 окончателен

**ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**ДОКЛАД НА ЕС ОТ 2009 Г. ОТНОСНО СЪГЛАСУВАНОСТТА НА
ПОЛИТИКИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ**

SEC(2009) 1137 окончателен

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	Ангажимент на ЕС за съгласуваност на политиките за развитие (СПР).....	3
2.	Организационни механизми	4
3.	Напредък в тематичните области	5
3.1.	Търговия.....	6
3.2.	Околна среда.....	6
3.3.	Изменение на климата	7
3.4.	Сигурност.....	7
3.5.	Селско стопанство.....	8
3.6.	Рибарство	8
3.7.	Социално измерение на глобализацията, заетостта и достойните условия на труд.....	9
3.8.	Миграция	9
3.9.	Научни изследвания.....	9
3.10.	Информационно общество	10
3.11.	Транспорт.....	10
3.12.	Енергетика	10
4.	Оценка на въздействието на подобрена СПР с оглед на ЦХР: използването на подход, основан на постигнатите резултати	11
5.	Заклучение	13

1. АНГАЖИМЕНТ НА ЕС ЗА СЪГЛАСУВАНОСТ НА ПОЛИТИКИТЕ ЗА РАЗВИТИЕ (СПР)

Осъзнавайки, че политиките на ЕС в други области, различни от развитието, имат някои непредвидени последици за третите държави и като се опира на работата на ОИСР в тази област, Съюзът създаде понятието съгласуваност на политиките за развитие, което има за цел да засили взаимодействието между политиките на ЕС, несвързани с помощ, и целите за развитие. Внимателното замисляне и прилагане на политиките на ЕС трябваше да доведе до повишаване на ефективността на помощта за развитие, както и на другите политики, несвързани с помощ, и до ефикасно използване на ресурсите чрез ограничаване на несъгласуваността на политиките и развиване на взаимодействието.

За да може този подход да се осъществи на практика, през 2005 г. ЕС пое амбициозни ангажименти за СПР в дванадесет области на политиката¹ и посвети време и енергия оттогава насам за укрепване на всички нива на процедурите, инструментите и механизмите на СПР. Тези усилия бяха официално записани в Европейския консенсус за развитие, приет през декември 2005 г., и първият доклад за напредъка на СПР в Съюза, който включваше гледната точка и експертния опит на Комисията и на държавите-членки на ЕС, бе публикуван от Комисията през септември 2007 г. в съответствие с възложения ѝ от Съвета мандат през май 2005 г.

Подход за оценка на СПР, основан на постигнатите резултати

Дискусията, която последва публикуването на доклада относно СПР от 2007 г., както и дискусиите по въпроси на СПР с организации на гражданското общество и с международни организации, и по-специално с ОИСР, доведоха до преосмисляне на методиката на ЕС за СПР за доклада от 2009 г. и до отделяне на по-голямо внимание на въздействието върху развиващите се страни.

Запазвайки положителния опит от 2007 г., като същевременно бе включен анализ на СПР, основаващ се на констатираните факти, докладът от 2009 г. бе изготвен въз основа на подход в две направления. Въз основа на приноса от страна на държавите-членки и различни служби на Комисията бе изготвен актуализиран анализ на промените в политиката. Сам по себе си докладът от 2009 г. представлява начинание на равнище ЕС да се обмислят европейските усилия за насърчаване на СПР на национално, общностно и международно равнище и да се отчете постигнатият напредък за спазване на ангажиментите за СПР.

Освен това докладът от 2009 г. също така представя обща концептуална рамка, която свързва дванадесетте области на политиката на ЕС с Целите на хилядолетието за развитие (ЦХР) в развиващите се страни и доразвива три конкретни практически случая в развиващите се страни и по-специално в Африка, като се има предвид особено драматичното положение на този континент по отношение на ЦХР. Два от практическите случаи се отнасят до ЦХР (ЦХР 1 за глада и ЦХР 6 за борбата срещу HIV/СПИН) в три развиващи се страни (Етиопия, Мозамбик и Сенегал за

¹ Заключение на Съвета относно СПР от май 2005 г. Дванадесетте области на политиката са търговия, околна среда, изменение на климата, сигурност, селско стопанство, рибарство, социално измерение на глобализацията, заетост и достойни условия на труд, миграция, научни изследвания, иновации, информационно общество, транспорт, енергетика.

ЦХР 1; Руанда, Танзания и Замбия за ЦХР 6), третият практически случай се отнася до Съвместната стратегия ЕС—Африка като рамка със голям потенциал за СПР.

2. ОРГАНИЗАЦИОННИ МЕХАНИЗМИ

От 2007 г. насам ЕС значително активизира подхода си към СПР, като акцентът бе поставен върху изпълнението на политическите ангажименти, поети през 2005 г., както и върху обиграване на механизмите за насърчаване на СПР, тяхното по-ефективно използване и повишаването на осведомеността.

Комисията свърши работа на високо ниво за СПР, както бе признато в последната Партньорска проверка на Комитета за подпомагане на развитието (КПР) в областта на помощта на ЕС². През 2008 г. Комисията напредна в свършената за СПР работа, като обигра и подобри използването на междуведомствените консултации и оценките на въздействието — два мощни механизма за насърчаване на СПР. В международен план Комисията допринесе за процедурата по обсъждане в КПР на ОИСР на преразглеждането на мандата на КПР, като по този начин спомогна СПР да се превърне в приоритет за ОИСР за в бъдеще.

В рамките на **Съвета** бе постигнат напредък чрез постоянната работна програма за СПР, преглед на дневния ред на Съвета с оглед на СПР и на общите заседания на Съвета, въпреки че систематичните последващи действия на тези начинания бяха по-скоро ограничени. Председателствата на ЕС могат да играят водеща роля за СПР, техните усилия обаче са неизбежно ограничени в рамките на техния мандат, което често води до липса на приемственост от едно председателство на ЕС в друго.

Европейският парламент показва засилен интерес към СПР през втората половина от своя мандат. Депутатите от ЕП зададоха много писмени въпроси относно специфични аспекти на политиките на ЕС, включително миграция, търговия и рибарство, както и относно тяхното въздействие върху развиващите се страни. На 17 юни 2008 г. ЕП прие също така резолюция относно последователността на политиките за развитие и въздействието върху развитието на Западна Африка на експлоатацията на някои биологични природни ресурси от страна на ЕС.

Всяка една от **държавите-членки** също така постигна напредък. Много от тях засилиха своя ангажимент за СПР, усъвършенстваха своите институционални механизми за насърчаване на СПР и започнаха по-интензивен диалог с обществото като цяло. За държавите-членки, които имат правно основание за СПР, бе по-лесно нейното насърчаване. Все още има пречки, свързани с липсата на осведоменост по въпросите на развитието от страна на министерствата, които не работят в сферата на развитието. Това положение се утежнява поради трудността да се представят доказателства за крайното въздействие на политиките, несвързани с развитие, върху бедността в развиващите се страни, което от своя страна затруднява показването на резултатите от подобрена СПР.

Общата картина обаче не е единствено оптимистична. Често трудностите, срещани на национално равнище, се прехвърлят на равнище ЕС и понякога се засилват взаимно.

² Партньорската проверка на Европейската общност в областта на подпомагане на развитието, изготвена от Комитета за подпомагане на развитието, ОИСР (2007 г.)

Държавите-членки подчертават липсата на политическа воля и слабия приоритет, който се отдава на намаляването на бедността в световен план, като сериозна спънка за напредъка на СПР. Понякога разминаващите се интереси могат да затруднят последователността на посланията на Съвета относно СПР.

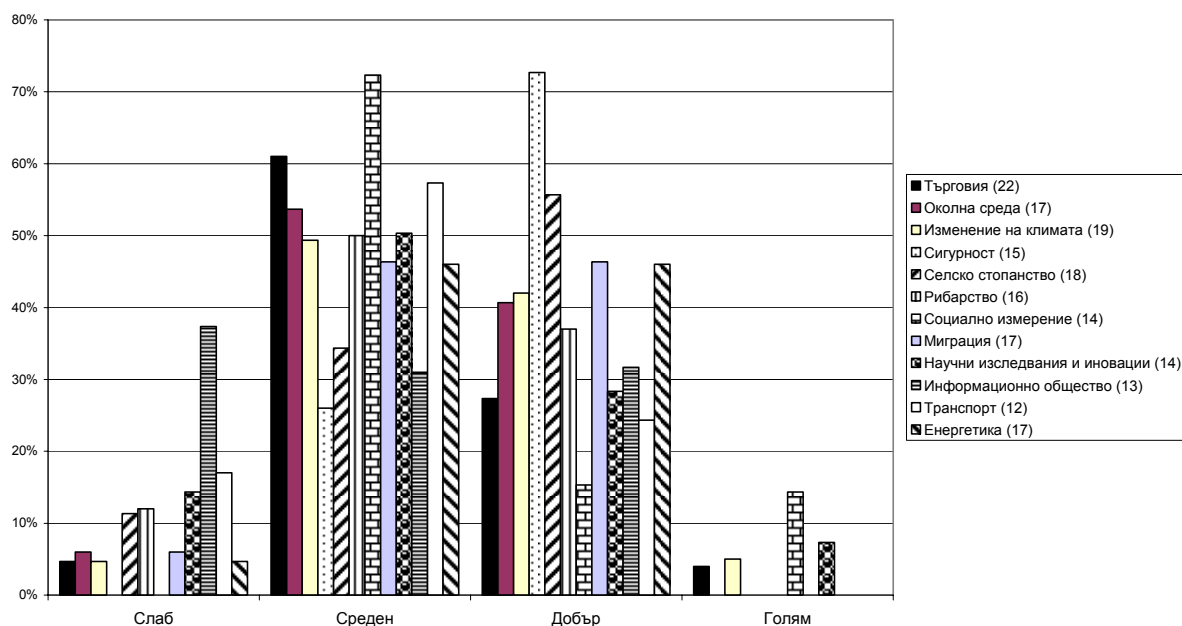
Въз основа на тези основни елементи изглежда, че може да бъде предложен един по-стратегически подход. Докладите за напредъка на СПР, постигнат в дванадесетте области на политиката, изиграха важна роля за повишаване на осведомеността и за показване на значимостта на по-широката политическа програма на ЕС в областта на развитието. Укрепването на инструментите на СПР бе необходимо с цел да бъде по-добре овладян потенциалът на политиките на ЕС за развитие. За да бъде постигнат действителен напредък обаче е необходимо ЕС да промени своя подход. Вместо да следи въздействието на всички политики върху развиващите се страни, ЕС може да насърчава СПР по-ефективно чрез по-фокусиран подход. ЕС трябва да избере няколко основни предизвикателства за развитието, да направи анализ на това как може да допринесе за постигането им чрез широкия набор от политики и инструменти, с които разполага, и да осигури политическа мобилизация около тези предизвикателства.

В тази трета фаза ЕС трябва да се стреми към партньорски подход към СПР. ЕС и развиващите се страни могат например да започнат процес на обмисляне на механизмите за провеждане на консултации, предвидени в насоките за оценка на въздействието, Споразумението от Котону, както и евентуално Партньорството Африка—ЕС, и да ги подобрят, ако е необходимо.

3. НАПРЕДЪК В ТЕМАТИЧНИТЕ ОБЛАСТИ

Напредъкът, постигнат в дванадесетте области на политиката, е неравномерен. В доклада относно СПР се оценява напредъкът, постигнат във всяка област, и се набелязват неразрешените проблеми, които трябва да бъдат разгледани, за да се засили взаимодействието между различните политики.

Оценка на държавите-членки за цялостния напредък към спазване на ангажиментите за СПР в ...
(броят на отговорите на държавите-членки е в скоби)

3.1. Търговия

Напредък в ангажиментите за СПР при търговията бе постигнат в тези области, в които ЕС може да контролира резултатите — напр. самостоятелните преференции, дадени на развиващите се страни (като напр. Общата система за преференции (ОСП) и преходния регламент относно достъпа до пазара за страните от АКТЬ, парафирани споразумение за икономическо партньорство (СИП)). По други въпроси ЕС работи активно за постигането на успешен изход и продължава своите усилия за постигането на евентуални ефективни резултати, ориентирани към развитието. На многостранно равнище постигането на пробив в Програмата за развитие от Доха в рамките на СТО³ изисква поемането на ангажименти от страна на всички основни участници, включително от страна на големите нововъзникващи икономики. На двустранно равнище успешното сключване на споразумения за икономическо партньорство (СИП) и споразумения за свободна търговия (ССТ) зависи от полагането на значителни усилия от двете страни (ЕС и страните партньори) за постигането на споразумения, които надлежно насърчават регионалната интеграция и отчитат измерението, свързано с развитието.

3.2. Околна среда

В рамките на ЕС бе постигнат задоволителен напредък за включване на съображенията, свързани с развитието, в областта на политиката за околната среда, пример за което са Инициативата за устойчиво потребление и производство, пакетът за горите или задълбочаването на диалога с развиващите се, включително нововъзникващите икономики. Остават няколко жизненоважни въпроса обаче, които трябва да бъдат решени, като подобряването на международното управление на околната среда и по-стриктното прилагане на Конвенцията за биологичното разнообразие.

³

Световна търговска организация

Повече съгласуваност в сферата на развитието е от първостепенно значение в областта на политиката за околната среда, за да може „позеленяването“ на икономиките на развитите и развиващите се страни да спази поетите обещания за един по-сигурен и по-гостоприемен свят. Нужни са силни и съгласувани обществени политики, които да дадат ясни насоки и да укажат посоката на широката общественост, за да позволят бърз и гладък преход на световната икономика, съобразен с околната среда. Съгласуваността на политиките за развитие предоставя необходимите средства (напр. механизми за провеждане на консултации, оценка на въздействието), за да се гарантира, че развиващите се страни ще бъдат неразделна част от този напредък.

3.3. Изменение на климата

Постигнат бе задоволителен напредък при политиките в областта на изменението на климата, тъй като тяхното измерение, свързано с развитието, постепенно бива по-добре разбирано и изразявано. В рамките на ЕС с пакета относно изменението на климата и енергетиката на развиващите се страни се предоставят важни възможности, особено по отношение на механизмите за чисто развитие, улавянето и съхранението на въглерод, устойчивото производство на биогорива, развитието на стратегии за ниски нива на въглеродни емисии и т.н. Постигнат бе напредък и със създаването през 2007 г. на Световния алианс за борба с изменението на климата, с преговорите на ООН за периода след 2012 г. относно изменението на климата, които трябва да вземат предвид съображенията, свързани с околната среда, при подготовката на Конференцията на ООН за изменението на климата, която ще се състои в Копенхаген през декември 2009 г., както и с политиките за развитие, които понастоящем включват по подходящ начин мерки за облекчаване и приспособяване, въпреки че тяхното изпълнение е все още на много ранен етап.

В контекста на финансовата и икономическа криза, която може да отклони вниманието и бюджетните средства на развитите и развиващите се страни към въпроси от непосредствена важност, изключително важно е политическият диалог да бъде задълбочен с цел развиване на общо виждане с най-уязвимите развиващи се страни, като по този начин се набляга на необходимостта от съгласуваност на нашите действия в областта на изменението на климата, енергетиката и развитието.

3.4. Сигурност

Европейският съюз подкрепя мирните процеси в много развиващи се страни чрез политически, финансови и военни средства, като по този начин осигурява на тези страни стабилност и мир, които са необходими за развитието. Както обаче бе посочено в доклада относно изпълнението на Европейската стратегия за сигурност, одобрен от Европейския съвет през декември 2008 г., има нужда от по-нататъшно задълбочаване на съгласуваността.

На равнище ЕС стълбовата структура все още възпрепятства координираните действия между мисиите на Европейската политика за сигурност и отбрана (ЕПСО) и сътрудничеството за развитие. Различните служби на Комисията и на Съвета се информират взаимно, но има възможност за по-нататъшно подобряване на междуинституционалното сътрудничество, планиране и вземане на решения. Правилното синхронизиране и координиране на дейностите на ЕС са особено важни, също както съобразяването с инициативите на страните партньори. ЕС трябва също така да положи повече усилия да изразява единна позиция. Стратегическото

партньорство между Африка и ЕС за мир и сигурност без съмнение представлява крайъгълен камък по пътя към повече СПР.

3.5. Селско стопанство

Световната криза с цените на храните от 2007—2008 г. показва в нова светлина положението с храните в развиващите се страни, като подчерта многобройните фактори, които оказват влияние, и техните сложни взаимоотношения. Въздействието на селскостопанската политика на ЕС следователно трябва да бъде внимателно преценено с оглед на тази сложност и затова неотдавнашното адаптиране на Общата селскостопанска политика представлява стъпка в правилната посока, по-специално чрез отделянето на една по-голяма част от подпомагането на доходите на земеделските производители и намаляването на субсидиите при износ през последните години в ЕС. Освен промените във вътрешната му селскостопанска политика, ЕС реагира бързо на кризата с цените на храните, като създаде, наред с други инициативи, Инструмент за прехрана на стойност 1 млрд. EUR, показвайки по този начин твърдия си ангажимент за изкореняването на бедността и осигуряването на прехраната в страните партньори. Като допълнителна мярка в усилията си за развитие ЕС реши да насочи по-настойчиво вниманието към селското стопанство и предложи предпазна клауза за осигуряването на прехраната, която спомага за осигуряването на прехраната в рамките на споразуменията за икономическо партньорство, договаряни със страните от Африка, Карибския и Тихоокеанския басейн (страните от АКТБ).

Прехраната и селското стопанство ще останат на челно място в международния политически дневен ред през следващите години, а в по-дългосрочен план селскостопанската политика в ЕС и в развиващите се страни трябва да вземе предвид ограниченията, наложени от мерките за борба с изменението на климата, демографските тенденции, промените в потребителските нагласи и ограничените нови площи, които могат да се обработват. За да се изхранва нарастващото световно население, производството на храни трябва да се удвои до 2050 г., като за Африка е необходимо учетворяване на производството. В такъв контекст напредъкът в селскостопанската производителност, най-вече в развиващите се страни, и устойчивото производство ще бъдат предизвикателства от жизненоважен характер, с които ще можем да се справим благодарение на съгласувани селскостопански политики и политики за развитие.

3.6. Рибарство

Чрез замяната на остарелите риболовни споразумения с партньорски риболовни споразумения ЕС приложи рамка на политиката, която отчита в по-голяма степен проблемите на развитието. Тази рамка бе създадена при реформата на Общата политика в областта на рибарството (ОПОР), решена през 2002 г. и 2004 г. Мерките, взети на равнище ЕС за борба с незаконния, недеклариран и нерегламентиран риболов, са важни стъпки за предотвратяване на намаляването на ресурсите и на положение, при което развиващите се страни губят потенциален улов и приходи. Все още обаче са налице притеснения относно устойчивия характер и социалните последици на тези споразумения. Предстоящата реформа на ОПОР дава възможност да се направи преоценка на външното измерение на тази политика с цел тя да отчита в по-голяма степен проблемите на развитието.

3.7. Социално измерение на глобализацията, заетостта и достойните условия на труд

В областта на социалното измерение на глобализацията въпросите, които трябва да бъдат решени, са с широк обхват (достойни условия на труд, равнопоставеност на половете, деца, младежи, програми за заетост) и тяхното координиране и съгласуваност са важни, но не могат да бъдат лесно постигнати. ЕС продължава да държи на своя ангажимент да поставя важни въпроси на обсъждане в международните форуми. С оглед на световната икономическа криза социалното измерение на глобализацията и достойните условия на труд става още по-важно за развитието и намаляването на бедността. Повишаването на нивото на социална закрила, финансирането на мрежите за социална сигурност и използването на програмата за достойни условия на труд като инструменти за справяне с кризата са елементи от жизненоважно значение за решаването на тези въпроси. В това отношение е изключително важно насърчаването и отчитането на измерението, свързано с равнопоставеността на половете, да бъде автоматичен рефлекс във всички сфери.

3.8. Миграция

Чрез Общия си подход към миграцията Европейският съюз се стреми да гарантира, че преимуществата на миграцията ще бъдат употребени, за да донесат взаимна полза на ЕС и на неговите страни партньори. Процесът на съгласуваност на политиките за развитие е инструмент, който гарантира осъществяването на това крехко равновесие. ЕС задълбочи своя диалог с третите страни по въпросите на миграцията и развитието, като същевременно продължава да включва взаимните проблеми и предизвикателства на миграцията в сътрудничеството с тези страни. Тези усилия трябва да продължат, за да се справим с политическото предизвикателство, което се състои в това на гражданите на развиващите се страни, които по законен начин търсят работа в ЕС, да се предложат действителни възможности за миграция и мобилност. Преносимостта на социално-икономическите права също е в процес на разглеждане, но трябва да бъде решена през следващите години. Освен това се работи по редица въпроси като паричните преводи, по-интензивната мобилност и по-активните връзки и диалог с организации на диаспорите и работата трябва да продължи. Също така улесняването на трудовата миграция, съответствието между търсенето и предлагането на работна ръка, ефикасното прехвърляне и признаване на нови умения и решаването на проблема с „изтичане на мозъци“ остават важни въпроси. Накрая, ще бъдат проучени по-подробно нови теми като въздействието на икономическата криза и изменението на климата върху миграцията.

3.9. Научни изследвания

ЕС продължава да допринася за целите на развитието чрез своите научноизследователски програми, както и да насърчава участието на изследователи от развиващите се страни в научноизследователски проекти и схеми за мобилност. Чрез финансирането на проекти в широк кръг от области като здравеопазването или осигуряването на прехрана, политиката за научни изследвания допринася по убедителен начин за развитието.

Като цяло обаче участието на изследователи от развиващите се страни често остава слабо. Основна трудност пред участието на развиващите се страни в

научноизследователското сътрудничество са техните ограничени научноизследователски капацитет и инфраструктура.

В допълнение на действията в подкрепа на развиващите се страни, и по-специално увеличаването на техния научноизследователски капацитет, все повече се набляга на по-интензивен диалог с регионалните органи, за да бъдат установени общите научноизследователски приоритети и капацитет за съвместни научни изследвания. В това отношение Комисията на Африканския съюз (КАС) може да играе важна роля, напр. като се заеме с управлението на африканска научноизследователска програма и като участва активно в улесняването на партньорствата между Африка и Европа в областта на научните изследвания.

3.10. Информационно общество

ЕС предприе важни стъпки за насърчаването на отворено за всички информационно общество. Съюзът активизира своето научноизследователско сътрудничество с развиващите се страни в сферата на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) и засили сътрудничеството си с тях по регулаторни въпроси. Широкото разпространение на интернет също така се разглежда от Африканския съюз (АС) и Европейския съюз (ЕС) като част от новото стратегическо партньорство в областта на науката, информационното общество и космическото пространство. Чрез това партньорство ЕС оказва подкрепа за изграждането на инфраструктура и укрепването на капацитета за ИКТ в развиващите се страни. Потенциалът на това партньорство трябва да продължи да бъде използван за засилване на научноизследователското сътрудничество, продължаване на политическия диалог и увеличаване на усилията за развиване на инфраструктурата на ИКТ.

3.11. Транспорт

В областта на транспорта съгласуваността продължава да бъде прилагана чрез по-добре балансираны действия за различните видове транспорт, особено в Субсахарна Африка, и решаване на взаимосвързани въпроси. Необходимо е усъвършенстване на структурите за координация и сътрудничество, за да бъдат определени целите и инициативите на СПР. Партньорството в областта на инфраструктурата може да послужи като важна отправна точка, ако неговите участници решат да използват предоставената им възможност.

Засилването на сътрудничеството между Европа и Африка в транспортния сектор стои в основата на Съобщението относно партньорството между Европейския съюз и Африка. То има за цел да свърже трансевропейските и африканските мрежи. Комисията ще сподели със своите африкански партньори натрупания опит от Европейската транспортна политика. С това се цели да се допринесе за създаването на по-ефикасна транспортна система, която да спомогне за развитието на африканския континент, за да може той се справи с предизвикателствата на бедността, влошаването на околната среда и миграционните дисбаланси.

3.12. Енергетика

През последните две години енергийният сектор бе обект на значително политическо внимание и бе търсено възможно взаимодействие с развитието. Пакетът на ЕС за 2008 г. относно изменението на климата и енергетиката например може да засегне развиващите се страни, по-специално чрез главата за биогоривата, тъй като създава

нови възможности за износ на биогорива. Това ще създаде както възможности, така и рискове, които трябва да бъдат внимателно преценени. На този фон бяха внимателно проучени измеренията на политиката на ЕС за биогоривата, свързани с развитието. Обратно, политиките за развитие в някои развиващи се страни могат да бъдат прилагани при условия на взаимодействие, като страните, които имат добър потенциал, бъдат подпомагани да развият производството и използването на биогорива при надлежно спазване на схемата за устойчиво развитие, очертана в директивата на ЕС за възобновяемите енергийни източници. Напредък обаче бе постигнат по други инициативи, пример за което са започването и прилагането на диалог в областта на енергетиката с развиващите се страни, включително нововъзникващите икономики, или чрез приемането на тематична програма за подпомагане на околната среда и устойчивото управление на природните ресурси, включително на енергетиката, в страните от развиващия се свят.

Бъдещите енергийни политики и стратегията за технологии, свързани с енергетиката, в ЕС ще играят важна роля за осигуряване на устойчивото икономическо развитие на Съюза, неговата реакция относно изменението на климата и усилията му да подпомага развиващите се страни да осъществят целите на хилядолетието за развитие. Има взаимодействия между политиките на ЕС и на развиващите се страни, които трябва да бъдат оползотворени. Такова взаимно допълване ще спомогне за по-лесен достъп до устойчива енергия на всички партньори, като същевременно позволи да бъдат изпълнени важни цели по отношение на изменението на климата. При тези условия икономическото развитие може да продължи и трябва да допринесе за постигането на двата набора от цели — изкореняване на бедността чрез по-лесен достъп до енергия и поддържане на изменението на климата в поносими граници⁴.

4. ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ПОДОБРЕНА СПР С ОГЛЕД НА ЦХР: ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ПОДХОД, ОСНОВАН НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ

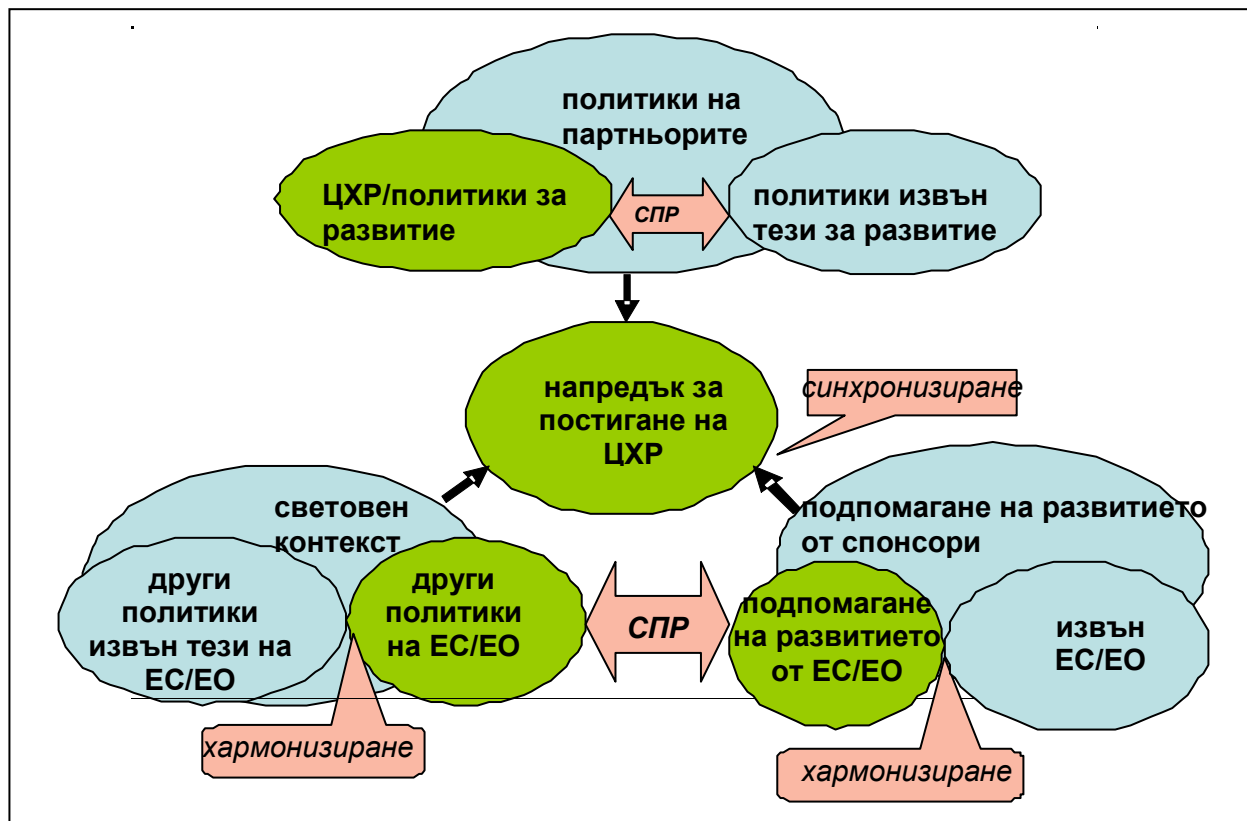
Научното изследване на ЕС, озаглавено „Междинен преглед на целите на хилядолетието за развитие: докъде сме стигнали и накъде трябва да вървим?“⁵ е отправната точка на концептуалната рамка за оценка на въздействието на СПР върху развиващите се страни. Този подход подчертава значението на три групи от политики, а именно световния контекст, подпомагане на развитието и вътрешната политика, които са важни за постигането на ЦХР.

Разбирането на механизма на взаимодействие между тези три групи е от основно значение за оценката на напредъка по ЦХР, но акцентът на СПР е поставен по-специално върху взаимодействието между политиките за подпомагане на развитието и другите политики на ЕС, както е илюстрирано на фиг. 1 по-долу.

⁴ Целите на ЕС включват ограничаване на повишаването на глобалната средна температура до не повече от 2°C над преиндустриалните равнища.

⁵ http://ec.europa.eu/development/icenter/repository/mdg_paper_final_20080916_en.pdf, Bourguignon et al's (2008b)

Фигура 1: основни взаимодействия между политиките и напредък по ЦХР

Тази рамка позволява систематичното проучване на положителните и отрицателните въздействия, които политиките на ЕС извън тази за помощ могат да окажат върху развитието, и по-специално върху постигането на ЦХР.

Въпреки че често акцентът се поставя върху потенциалното отрицателно въздействие, рамката насърчава също така установяването на възможности за взаимодействие и на потенциални положителни въздействия върху развитието, в допълнение на основната цел на политиките.

Елементите, събрани от полевите изследвания в Мозамбик, Етиопия и Сенегал за практическия случай по **ЦХР 1** (свързана с глада) потвърдиха, че в зависимост от характеристиките на страната може да се проявят серия от въздействия във връзка със стандартите на ЕС за безопасност на храните и със селскостопанските и търговските политики на Съюза. Проблемът, свързан с разпределянето на отговорностите, като например относителната роля на ЕС, на други международни политики и на вътрешните политики за оказването на въздействие, остава ограничителен фактор в рамките на това начинание и всеки опит за извличане на политически препоръки от такова сложно взаимодействие трябва да бъде правен с изключително внимание. Освен това политиките на ЕС и вътрешните политики понякога са доста сходни, водейки до еднакво въздействие. Така например в Етиопия и Сенегал преминаването от търговия със суровини в насипно състояние към пускането на специфични пазари на ЕС на диференцирани продукти е резултат в еднаква степен от политическите инициативи на ЕС (стандарти за безопасност на храните, селскостопански и търговски политики) и от целенасочените опити на тези две страни да преминат към по-диференцирани продукти с по-голяма добавена стойност. Що се отнася до рибарството, положението в Сенегал илюстрира потенциала за взаимодействие между партньорско риболовно споразумение на ЕС и политиката в областта на рибарството на Сенегал, което взаимодействие трябва

да бъде засилено и подкрепено. Що се отнася до политиките в областта на изменението на климата и енергийните политики, настоящите усилия на ЕС на международната сцена за улесняване на достъпа на развиващите се страни до механизма за чисто развитие (МЧР) би следвало да помогнат на трите страни от изследването да се възползват в бъдеще от проекти, свързани с МЧР. Освен това възможностите, предлагани от главата за биогоривата на Пакета на ЕС за 2008 г. относно изменението на климата и енергетиката, би следвало да позволят на Мозамбик и Етиопия да продължат своето развитие в този сектор, като се очаква това да окаже положително въздействие върху намаляването на бедността в Мозамбик например.

Практическият случай по **ЦХР 6** (свързана с борбата срещу HIV/СПИН) разглежда въздействието, което оказва търговската политика на ЕС, и по-специално свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост, както и научноизследователските и миграционните политики върху достъпа до лечение на HIV в Танзания, Замбия и Руанда. В този случай бе констатирано, че нито Руанда, нито Замбия са успели да се възползват от разпоредбите за гъвкавост, предвидени в Споразумението за свързаните с търговията аспекти на правата върху интелектуалната собственост (т.нар. Споразумение TRIPS), поради причини, които не са пряко свързани със споразумението. В Танзания обаче изглежда, че съществува определено поле за действие за проучване и използване на разпоредбите за гъвкавост на TRIPS и за постигане на напредък по ЦХР 6.

Що се отнася до научноизследователската политика, в изследването се констатира, че в Танзания някои важни проекти, финансирани от Комисията, вече са допринесли за борбата с HIV/СПИН или имат голям потенциал да го направят в бъдеще. Някои скорошни данни за миграционната политика показват, че нараства осведомеността в ЕС за въздействието на неговите миграционни политики върху числеността на персонала в здравния сектор в развиващите се страни. Но досега изследването не може да даде конкретни доказателства за въздействието на тези разпоредби на практика.

Практическият случай по **Съвместната стратегия ЕС—Африка** разглежда потенциалното въздействие върху СПР. Приета през декември 2007 г., Съвместната стратегия ЕС—Африка представлява нова рамка, която разширява дългогодишното сътрудничество между двата континента отвъд границите на Африка, отвъд политиката за развитие и отвъд институционалните участници. Тази нова рамка бе важна стъпка и към това Африка да бъде разглеждана като едно цяло и прилагането на практика на принципа на разделение на труда, за да бъдат допълнително увеличени съгласуваността и взаимното допълване на действията на ЕС. Като се има предвид краткият период от време от момента на нейното начало и пускане в действие, Съвместната стратегия ЕС—Африка вече оказва своето въздействие, макар и ограничено, върху резултатите от СПР към днешна дата. Очакванията трябва да останат реалистични, като се имат предвид големите предизвикателства, свързани с прилагането на Съвместната стратегия ЕС—Африка.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В съответствие с първоначалния мандат докладът от 2009 г. представлява основа за оценка на напредъка на СПР в ЕС. Освен това докладът използва подход, основан на постигнатите резултати, като разглежда въздействието, което политиките на ЕС са оказали върху развиващите се страни, техния капацитет да постигнат ЦХР, както и

потенциала за СПР на Съвместната стратегия ЕС—Африка. Чрез този комбиниран подход докладът представя конкретни доказателства от развиващите се страни относно уместността на СПР и показва как чрез широк кръг от политики ЕС може да подпомага развиващите се страни в борбата им с бедността. Като информационно средство докладът има за цел да предизвика дискусия и обратни реакции от широк кръг от лица както от частния, така и от публичния сектор.